

Dokters van de Wereld

Rijswijkstraat 141 – 1062 ES Amsterdam

Tel. 020 – 4652866

www.doktersvandewereld.org

Aan: Vaste Kamercommissie Volksgezondheid Eerste Kamer en Tweede Kamer

Cc: Minister van VWS, IGZ, Ombudsman

Amsterdam, 22 september 2008

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij willen we vanuit Dokters van de Wereld graag reageren op de door de minister aan de Tweede Kamer toegezonden notitie (dd. 28 april 2008) waarin hij schrijft dat er geen structureel probleem bestaat in de toegang tot medisch noodzakelijke zorg voor vreemdelingen zonder legale verblijfsstatus. Wij voelen ons tot deze reactie genoodzaakt omdat wij menen dat de minister, op gezag van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), het parlement onjuist geïnformeerd heeft.

Er spreekt een hoge mate van onzorgvuldigheid uit de storende mistypering van Lampion en de foutieve naamgeving van onze organisatie ('Artsen van de Wereld' in plaats van 'Dokters van de Wereld'). De auteurs schrijven wijselijk niet over verricht onderzoek, maar over activiteiten die zijn ontplooid. Dat de rapportage over deze activiteiten onzorgvuldig is geweest, geeft de Inspecteur Generaal voor de Gezondheidszorg toe in zijn antwoord op de kritiek van Lampion. Toch houdt hij de conclusie overeind. Wij willen verder gaan dan de kritiek van Lampion. Er staan misleidende onjuistheden in de notitie en van de genoemde activiteiten vallen enkele af.

1. Lampion ontkent in haar gesprek een bijdrage geleverd te hebben aan de getrokken conclusie, getuige haar brief van 18 juni 2008 (bijgevoegd).
2. Er is geen enquête uitgevoerd onder alle huisartsenpraktijken in Nederland met veel illegale patiënten, zoals blijkt uit de brief van de IGZ van 7 augustus 2008 (bijgevoegd).
3. Ook de reacties van de regionale platforms, neergeslagen in een notitie van de Stichting Koppeling, bieden volgens Lampion onvoldoende basis voor welke conclusie dan ook. We beschikken nog niet over de notitie van Stichting Koppeling. We hebben begrepen dat inmiddels anderen deze notitie opgevraagd hebben bij het Ministerie van VWS, maar er nog steeds niet in geslaagd zijn deze te ontvangen. Wellicht is dit voor u ook reden om aan de minister te verzoeken deze notitie aan de Tweede Kamer toe te zenden.

Help mensen die de wereld beetje bij beetje vergeet.

4. In het gesprek dat ondergetekende en de huidige coördinator van het MEDOC project van Dokters van de Wereldⁱ op 20 september 2007 voerden met twee inspecteurs is juist de zorg uitgesproken dat er wel een structureel probleem bestaat. Om dit te onderbouwen overhandigden wij de destijds halfjaarrapportage 'Zorg, recht en plicht' van het MEDOC project. Hier wordt melding gemaakt van 52 incidenten, waarbij ongedocumenteerde patiënten problemen ervoeren met toegang tot medisch noodzakelijke zorg.
5. Het aantal meldingen bij de Inspectie is gering, zo stelt de IGZ in haar notitie. Dat is niet vreemd. Hoewel de minister in de Memorie van Advies aan de Eerste Kamer van 9 september 2008 (pag. 23) andermaal schrijft dat IGZ meldingen van problemen met toegankelijkheid van de zorg altijd onderzoekt, is de praktijk geheel anders. Dokters van de Wereld deed verschillende meldingen. Wij kregen soms het antwoord dat deze niet voldeden aan de procedurele eisen die de IGZ stelt. Als IGZ pas optreedt als zich calamiteiten hebben voorgedaan, dus als het kwaad al geschied is, lijkt het erop dat IGZ, hoewel ze heeft aangegeven het rapport 'Arts en Vreemdeling' van de commissie Klazinga te onderschrijven, dit niet hanteert als toetsingscriterium bij de uitoefening van haar toezicht.

Het is duidelijk geworden dat er helemaal geen onderzoek onder alle huisartsenpraktijken met veel illegale patiënten heeft plaatsgevonden. Ook is duidelijk dat door meerdere gesprekspartners, waaronder ook Dokters van de Wereld, betwist wordt dat de IGZ-conclusies gebaseerd zouden kunnen zijn op met hun gevoerde gesprekken (waarvan geen geaccordeerd verslag beschikbaar is). De inspectie baseert haar conclusies op, geschat, 3 à 4 andere gesprekken en op het feit dat zij slechts een enkele melding heeft binnengekregen.

Graag verwijzen wij ook naar het onderzoek dat het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie (WODC) op verzoek van de Tweede Kamer deed in dezelfde tijdspanne als het inspectieonderzoekⁱⁱ. In hoofdstuk 6 worden de bevindingen over de gezondheidszorg weergegeven. Deze zijn nogal anders dan de bevindingen van de inspectie in haar notitie.

De vraag is hoeveel incidenten een structureel probleem genoemd mogen worden. Zijn dat er 10, 20 of 50? In het rapport "De stille doorbreken" (bijgevoegd), dat werd gepresenteerd tijdens de Dokters van de Wereld werkconferentie op 12 september 2008, is het aantal door ons gesignaleerdeⁱⁱⁱ incidenten opgelopen tot 198 in anderhalf jaar (januari 2007-juli 2008). Of moeten we wachten op één calamiteit?

In de Memorie van Advies aan de Eerste Kamer van 9 september 2008 (pag. 23/24) geeft de Minister aan dat hij eraan hecht dat de IGZ blijvend toeziet op de problemen met de toegankelijkheid van zorg voor illegalen. Aan dat toezicht moeten dan wel minimale kwaliteitseisen gesteld worden. Uit het bovenstaande blijkt dat aan zulke eisen in het toezicht van de afgelopen twee jaar zeker niet voldaan is.

Concluderend: De Inspectie voor de Gezondheidszorg heeft het, ongeveer twee jaar geleden aan de Tweede Kamer toegezegde onderzoek, niet verricht. Over de wel verrichte activiteiten heeft de IGZ de minister onjuist, onzorgvuldig en onvolledig geïnformeerd. IGZ volhardt ondanks erkende kritiek in haar - door de minister overgenomen - conclusies. Het Parlement dat heel Nederland vertegenwoordigt, denkt dat er niets aan de hand is, wat voor sommigen wellicht een welkome conclusie is. Deze onterechte conclusie moet van tafel en de IGZ moet deugdelijk onderzoek doen alvorens ze de Minister informeert. Dokters van de Wereld wil graag haar expertise inzetten en meedenken over de wijze waarop de problematiek van toegang tot zorg voor ongedocumenteerde migranten op adequate manier inzichtelijk kan worden gemaakt, bij voorkeur vóórdát er calamiteiten ontstaan.

Namens Dokters van de Wereld,

Hoogachtend,

G.F.A. Beckers, arts
Adviseur MEDOC Project
Dokters van de Wereld

ⁱ Dokters van de Wereld is de Nederlandse tak van de internationale medische ontwikkelingsorganisatie Médecins du Monde. Zij verleent medische hulp aan kwetsbare groepen overal ter wereld, ook in Nederland, door toegang tot en recht op gezondheidszorg te bevorderen. Het nationale MEDOC project (2007-2009) ondersteunt ongedocumenteerde migranten in de toegang tot gezondheidszorg, door middel van voorlichting, bemiddeling en registratie van incidenten.

ⁱⁱ Download van www.lampion.info.

ⁱⁱⁱ Het MEDOC project ontvangt meldingen van incidenten via andere steunorganisaties, eigen voorlichtingssprekuren en enkele via advocaten en hulpverleners. Het MEDOC Meldpunt is nog niet bekend bij alle organisaties, hulpverleners en relevante anderen die met ongedocumenteerde migranten werken. Daarnaast is er vermoedelijk een grote groep patiënten die niet op de hoogte is van hun recht op zorg en/of bang is actie te ondernemen in geval van een probleem (met toegang tot zorg). Daarom kunnen de gegevens niet gebruikt worden als maat voor de ernst van de problematiek. De incidenten signaleren echter wel de dat het probleem bestaat.